

*Az adózás rendjéről szóló törvény
(Art.)*

2003. évi XCII. törvény

Adózás rendje

- Területi hatály: Magyarország területén...
 - Székhellyel, telephellyel rendelkező gazdasági tevékenységet folytató jogi személy
 - Lakóhellyel rendelkező magánszemély
 - Vagyonnal rendelkező vagy bevételt elérő magánszemély, jogi személy és egyéb szervezet
 - Közigazgatási hatósági vagy bírósági eljárásban résztvevő személy
 - Vámszabad területi tevékenység
- Adó és támogatási forma
 - Adó és nem adójellegű bevételek
 - Költségvetési támogatás
 - Adó módjára behajtandó köztartozások

Az Art. személyi hatálya

- Adózó, akinek:
 - adókötelezettségét,
 - adófizetési kötelezettségét,
 - *költségvetési támogatási igényét*e törvény írja elő.
- Az adózó minősítése:
 - Megbízható adózó
 - Kockázatos adózó

Az Art. személyi hatálya

- Megbízható adózói besorolás feltételei:
 - Cégjegyzékbe bejegyzett vagy áfaregisztrált adózó
 - Legalább 3 éve működik, vagy regisztrált adóalany
 - Tárgyévben és az azt megelőző 4 évben az állami adó- és vámhatóság nem indított ellene végrehajtási eljárást
 - Tárgyévben és a megelőző 5 évben:
 - Összes adókülönbözlet nem haladja meg az adózó tárgyévre megállapított adóteljesítményének 3%-át
 - Nem állt és nem áll csőd-, felszámolási, illetve kényszertörlési eljárás alatt
 - Nem állt és nem áll a adószámelfüggesztés hatálya alatt
 - Nem állt és nem áll adószám-törlesztés hatálya alatt
 - Nem állt és nem áll fokozott adóhatósági felügyelet alatt
 - Nem rendelkezik 500 ezer Ft-ot meghaladó nettó adó tartozással
 - A tárgyévet megelőző két évben esedékessé vált mulasztási bírság összege nem haladta meg az adózó tárgyévre megállapított adóteljesítményének 1%-át
 - Nem minősül kockázatos adózónak
 - Tárgyévre vonatkozó adóteljesítménye pozitív

Az Art. személyi hatálya

- Mik az előnyei a megbízható adózói besorolásnak?
 - Bizonyos feltételek megléte esetén az ellenük indított adóhatósági ellenőrzés időtartama nem haladhatja meg a 180 napot
 - A visszaigényelt áfát az adóhatóság 45 napon belül utalja ki (nyrt. Esetében 30 napon belül)
 - Bejelentési, bevallási, adatszolgáltatási kötelezettségük elmulasztása vagy hibás teljesítése esetén az adóhatóság mulasztási bírság kiszabása nélkül felhívást küld kötelezettségük teljesítésére, illetve a hiba javítására, és mulasztási bírságnak csak a felhívás eredménytelensége esetén van helye
 - A részükre kiszabható mulasztási bírság és adóbírság felső határa az általános szabályokhoz képest 50%-kal csökken (feltéve, hogy a mulasztás vagy adóhiány megállapítása következtében megbízható adózói státuszukat nem veszítik el)
 - A velük szemben fennálló maximum 500 ezer Ft összegű tartozásra az adóhatóság évente egy alkalommal az adózó kérelmére vagy az adóhatóság által kiküldött felhívás elfogadása esetén automatikusan 12 havi pótlékmentes részletfizetést engedélyez.

Az Art. személyi hatálya

- Kockázatos adózói besorolás feltételei:
 - Felszámolás, végelszámolás alatt nem álló, cégjegyzékbe bejegyzett vagy áfaregisztrált
 - Szerepel a nagy összegű adóhiánnyal rendelkező adózók közzétételi listáján
 - Szerepel a nagy összegű adó tartozással rendelkező adózók közzétételi listáján
 - Szerepel a be nem jelentett alkalmazottat foglalkoztató adózók közzétételi listáján
 - Egy éven belül az állami adó- és vámhatóság ismételt üzletlezárás intézkedést alkalmazott vele szemben,
 - Kényszertörlési eljárás alatt áll
 - Tárgyévben és az azt megelőző öt évben az összes adókülönbözete meghaladja az adózó tárgyévre megállapított adóteljesítményének 70%-át (az adózó terhére megállapított összes adókülönbözetet csökkenteni kell a tárgyévben és az azt megelőző öt évben az adózó javára megállapított összes adókülönbözettel)
 - A terhére kiszabott, a tárgyévet megelőző két évben esedékessé vált mulasztási bírság összege meghaladja az adózó tárgyévre megállapított adóteljesítményének 70%-át
 - Székhelye székhelyszolgáltatóhoz van bejegyezve és az adóigazgatási eljárás akadályozása miatt jogerősen mulasztási bírságot szabtak ki terhére a tárgyévben vagy az azt megelőző három évben.

Az Art. személyi hatálya

- Mik a hátrányai a kockázatos adózói besorolásnak?
 - Az adóhatósági ellenőrzés határideje 60 nappal meghosszabbodik
 - A visszaigényelt áfa kiutalási határideje 75 nap
 - Az adózót terhelő késedelmi pótlék mértéke a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat ötszöröse
 - Az adózó terhére kiszabandó mulasztási bírságot és adóbírságot nem mellőzhetik, azok legkisebb mértéke az általános szabályok szerint kiszabható bírság felső határának az 50%-a; a mulasztási bírság felső határa az általános szabályok szerint kiszabható mulasztási bírság felső határának 150%-a

Az Art. személyi hatálya

- Adózó képviselete – mulasztási bírság őt terheli
 - Magánszemély – pl. törvényes képviselő, ügyvéd, ügyvédi iroda, adószakértő, adótanácsadó, könyvelő
 - Hatósági eljáráson kívül – közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt eseti meghatalmazás vagy megbízás alapján más nagykorú magánszemély
 - Jogi személy – képviseleti joggal rendelkező magánszemély, jogtanácsos
 - Külföldi vállalkozás
 - Adózási ügyvivő (ha van fióktelep) – ez teljesíti az összes adózási kötelezettséget
 - Pénzügyi képviselő (nincs fióktelep), jogi személyiséggel bíró gazdasági társaság, jegyzett tőke 50 mFt, vagy bankgarancia

Adóhatóságok és feladataik

- Adóhatóságok
 - Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) adóztatási szerve, mint állami adóhatóság,
 - NAV vámszerve, mint vámhatóság
 - Önkormányzat jegyzője – önkormányzati hatóság
 - Fővárosi és megyei kormányhivatal – az önkormányzati adóhatóság felettes szerve

Adóhatóság felügyelete

(Adópolitikáért felelős miniszter illetve a NAV felügyeletére kijelölt miniszter)

- Felügyeli az adóztatás törvényességét.
- Meghatározza az adóhatóság fejlesztésének irányait.
- Szervezeti változást indítványoz.
- Jelentéseket, beszámolókat, tájékoztatást kérhet.
- Feladatcélokat állapíthat meg.
- Törvénysértő határozatot megszüntethet, illetve eljárás lefolytatására utasíthat.
- Működési feltételek kialakítására iránymutatást, utasítást adhat.

Jogok és kötelezettségek

Megnevezés	Adózó	Adóhatóság
Jogok	<p>Iratbetekintési jog. Önellenőrzési jog.</p>	<p>Bevallás utólagos ellenőrzése. Üzleti nyilvántartások ellenőrzése. Alkalmazottak kikérdezése (személyazonosság, jogcím). Helyszíni szemle. Próbavásárlás. Próbagyártás. Leltárellenőrzés.</p>
Kötelezettségek	<p>Bejelentés, nyilatkozattétel. Adó megállapítása. Adó bevallása. Adó fizetése, adóelőleg fizetése. Bizonylat kiállítása és megőrzése. Nyilvántartás vezetése, könyvvezetés. Adatszolgáltatás. Adó levonása, adó beszédese. Pénzforgalmi-számlanyitás.</p>	<p>Adófizetést és adóbevallást nyilvántartja. Adót megállapítja. Adóhátralékokat beszedi. Jogerősen megítélt állami kötelezettséget végrehajtja. Támogatást kiutalja. Adózó feladatait ellenőrzi. Adózónak számlát vezet. Adózással kapcsolatos nyomtatványokat biztosítja. Adó-visszatérítést kiutal.</p>

Adózó kötelezettségei

Kötelezettségek

- Bejelentés, nyilatkozattétel
- Adómegállapítás
- Bevallás
- Adófizetés és adóelőleg fizetés
- Bizonylat kiállítása és megőrzése
- Nyilvántartás vezetése
- Adatszolgáltatás
- Adólevonás, adóbeszedés
- Pénzforgalmi számlanyitás

Bejelentési kötelezettség

- Adóköteles tevékenység – csak adószámmal végezhető
- Nem kell bejelentkezni, ha
 1. Nem folytat vállalkozási tevékenységet
 2. Nem végez áfa-köteles tevékenységet
 3. Csak áfa visszaigénylésre jogosult
 4. Termőföld bérbeadás
- Időpontja
 1. Egyéni vállalkozás - vállalkozói igazolvány benyújtása
 2. Gazdasági társaság – Cégbírósági kérelem
 3. Egyéb – adóhatósági nyomtatvány
- Változásbejelentés – 15 napon belül
- Visszaigazolás – 30 napon belül

Bejelentendő adatok I.

- Nevét, rövidített cégnevét, magánszemély esetén adóazonosító jelét, más esetében adóazonosító számát,
- Címét, székhelyét, telephelyét, illetve e-mail címét,
- Létesítő okiratának keltét, számát,
- Gazdálkodási formáját, tevékenységének felsorolását, valamint
 - Cégek esetében a főtevékenységet az egységes ágazati osztályozási rendszernek (TEÁOR) megfelelően
 - Egyéni vállalkozásoknak saját tevékenységi osztályozási rendjük van, melynek neve: Önálló vállalkozások tevékenységi jegyzéke (ÖVTJ),
- Cégek esetében a tulajdonos(ok) nevét, székhelyét, adószámát,
- Magánszemély adózó esetében levelezési címét

Bejelentendő adatok II.

- Iratai őrzésének helyét, könyvvezetés módját,
- Jogelődjét, alapítóját,
- Az önálló tevékenységet folytató magánszemély tevékenységének körülményeit (fő- vagy mellékfoglalkozás, nyugdíjas-e),
- Áfaelszámolás módja (kizárólag tárgyi adómentes tevékenységet folytat, alanyi adómentességet választ, különleges elszámolási módot választ, adóalanyiságot választ),
- Adózás módja (átalányadó vagy tételes költségelszámolás),
- Mérleg fordulónapját,
- Civil szervezet (vagy annak szervezeti egysége) esetében a bírósági nyilvántartási számát, főtevékenységét, adószámát,
- ~~Munkáltató az alkalmazottainak nevét, adóazonosító jelét, születési idejét és az alkalmazás kezdetét (és végét).~~

Az adózó bejelentés szerinti nyilvántartásba vétele

- Az adóhatóság bejelentés alapján nyilvántartásba veszi az adózót → adószámot állapít meg
- Adószámmal nem rendelkező magánszemélyt adóazonosító jellel tartja nyilván
- Adószám visszamenőleg → késedelmes bejelentkezés esetén olyan időszokról is tehet bevallást, amelyben adóazonosító számmal nem rendelkezett

Az adószám kiadását az adóhatóság megtagadhatja, ha...

- Az adózó a bejelentési kötelezettségének hiányosan vagy hibásan tett eleget,
- A cégbíróság a gazdasági társaság bejegyzési kérelmét elutasította, vagy az egyéni vállalkozót az egyéni vállalkozói nyilvántartásból törölték,
- Az adózó vagy az adózó tulajdonosai között van olyan személy, aki:
 - 180 napnál hosszabb ideje fennálló minimum 5 millió Ft-os adótartozással rendelkezik, vagy kiemelt adózónál az adótartozás 10 millió Ft-nál több
 - 5 éven belül úgy jelentkezett az előző pontban szereplő tartozása, hogy azt nem fizette meg, és a vállalkozás jogutód nélkül szűnt meg,
 - 5 éven belül jogellenes működés miatt az adószámát visszavonták
 - Vezető tisztségviselői pozíciótól, foglalkozástól eltiltották

Adószám visszavonása

- Az adószám visszavonásra kerül, ha a gazdasági társaság felszámolással, végelszámolással megszűnik, illetve az egyéni vállalkozó bejelenti az adóköteles tevékenységének megszűnését.

Adószám felfüggesztése

- Az adószám felfüggesztésre kerül, ha:
 - Kétszer egymás után nem sikerül postai úton kézbesíteni az adóhatóság hivatalos levelét
 - Helyszíni ellenőrzéssel az adóhatóság megállapítja, hogy a bejelentett székhelyen az adózó nem található
 - Az adózó az adóhatóság felszólítása ellenére sem teljesíti egy éven belül adóbevallási, adó(előleg)fizetési kötelezettségét
 - A kormányzati ellenőrző szerv vezetője kezdeményezi

Adószám törlése

- Ha az adózó a felfüggesztést követő 15 napon belül nem él fellebbezési jogával, az adóhatóság egy hónapon belül dönt az adószám megszüntetéséről.
- Egyéni vállalkozó esetében az adószám megszüntetéséről az adóhatóság értesíti a KEKKH-t, aki azt automatikusan törli az egyéni vállalkozói nyilvántartásából.

Adószám törlése

- A törlést nem minden esetben előzi meg a felfüggesztés
- Azonnali törlés esetei:
 - Az adózó székhelye nem valós cím
 - Az adózó nem jelentett be szervezeti képviselőt az adóhatósághoz
 - A bejelentett szervezeti képviselő nem valós személy

Adómegállapítás

1. Önadózás (adózó)
 - Megállapítás
 - Bevallás
 - Befizetés, igénylés
2. Adólevonás (kifizető, munkáltató)
3. Adóbeszedés (adóbeszedésre kötelezett)
4. Kivetés, kiszabás, utólagos adómegállapítás (adóhatóság)

Lehetőség

- Adóbevallási tervezet (szja esetében)
 - Igénybe veheti az a magánszemély:
 - Aki munkáltatói adómegállapítást nem kért
 - Akinek az adó megállapítását a munkáltató nem vállalta
 - Lényege:
 - Az adóhatóság elkészíti az adóévre vonatkozó adóbevallási tervezetet
 - Az adóhatóság megküldi a bevallási tervezetet az adózónak, aki ellenőrzi azt
 - Ha az adózó a bevallási tervezetben feltüntetett adatokkal nem ért egyet, május 20-ig egy elektronikus felületen javíthatja, kiegészítheti azt, vagy bevallást nyújthat be
 - Ha az adózó nem él a korrekció lehetőségével, úgy kell tekinteni, hogy elfogadta a bevallási tervezetet

Adóbevallás

- Az adóbevallás célja a fizetendő adó megállapítása, ezen belül az adózó azonosítása, az adóalap, a különböző mentességek és kedvezmények alapjának és összegének meghatározása.

Adóbevallás főbb jellemzői:

- Az adózó fő szabályként a bevallási kötelezettségét – néhány kivételtől eltekintve – elektronikus úton teljesíti (nyomtatványon tesz neki eleget).
- Adóbevallás akkor is kötelező, ha adófizetési kötelezettség nem keletkezik. A „nullás” bevallás kiváltható, ha az adózó az adóhatóság által biztosított elektronikus űrlapon nyilatkozik, hogy nem keletkezett adófizetési kötelezettsége.
- Adófizetés a bevallást nem pótolja.
- Kifizető a megállapított adót saját adóbevallása keretében vallja be.

Adóbevallás főbb jellemzői:

- A személyi jövedelemadót a munkáltató vallja be, amennyiben erről a munkavállaló így nyilatkozott, és vállalja azt a munkáltató. Arra is van lehetőség a személyi jövedelemadó keretében, hogy az adóhivatal készíti el a munkavállaló adóbevallását bizonyos feltételek megléte esetén.
- Határidőre be nem nyújtott bevallásokat az akadályoztatás megszűnése után 15 napon belül igazolással és kérelemmel kell benyújtani.
- Az adóbevallást adótanácsadó vagy szakértő ellenjegyezheti.
- Ellenőrzést követően a vizsgálat alá vont (terület) adónem és időszak tekintetében elmulasztott adóbevallása nem pótolható.

Az adóbevallás általános és különös szabályai

Általános szabályok

- Ha a nettó áfa, vagy a nettó fogyasztási adó és jövedéki adó vagy az általa levont szja- (előleg) adóévet megelőző második évben
 - ≥ 10 millió Ft – havonta,
 - ≥ 4 millió Ft – negyedéventekell bevallást tenni minden adóról – a társasági és személyi jövedelemadót kivéve.
- Bevallási időpont:
 - követő hó 20.
 - negyedévet követő hó 20.
- Egyébként éves bevallást tárgyévet követő február 25-ig kell elkészíteni.
- Ez alól két kivétel van:
 - Egyrészt a nem vállalkozó és nem áfaköteles magánszemély esetében az adóbevallás határideje május 20.
 - A társasági adó, osztalékadó, vállalkozók kommunális adója, iparüzési adó esetében a bevallás határideje május 31.

Az adóbevallás általános és különös szabályai

- A különleges szabályokat kell alkalmazni az egyes adónemek esetében.
- Ezeket az egyes adónemek ismertetésekor tárgyaljuk részletesen

Az adó fizetése

- **Ki – akit a jogszabály kötelez**
(ha az adózótól nem lehet behajtani, határozattal kötelezhető az örökös, megajándékozott, jogutód, kezes, stb.)
- **Mikor – esedékesség időpontjában**, vagy határozat jogerőre emelkedése után 15 napon belül
- **Hogyan – átutalás, postautalványon**
(ezer forint felett 1.000 Ft-ra kerekítve, SZJA és járulék esetében 100 Ft-ra kerekítve)
- **Hova – adónként megfelelő számlára, bírságot külön számlára**
- Illetéket az ún. adóhatósági illetékbeszédési számlára
- 100 Ft alatti tartozást a magánszemélyeknek nem kell megfizetniük, s a 100 Ft alatti adó-visszatérítést az adóhatóságnak sem kell kiutálnia

Az adó fizetése

- Az adóhatóság az adózó számláján adónemenként és támogatásonként tartja nyilván a befizetett összegeket és a bevallásokban szereplő tartozásokat.
- Részbeni kiegyenlítés esetén esedékességi sorrend, ezután tartozásarány számít.
- Költségvetési támogatás csak akkor utalható ki, ha az adózó nyilatkozik, hogy nincs esedékes adótartozása, amit az adóhatóság a kiutalás előtt ellenőriz.
- Túlfizetés terhére adótartozás elszámolható (a számlák közötti átvezetéssel más adótartozás is kiegyenlíthető), illetve a többlet visszafizetésre kerülhet.
- Egyenlegről és késedelmi pótlékról az adóhatóság magánszemélynek évente augusztus 31-ig, más jogi személynek október 31-ig értesítést küld.

Központi adók fizetési határidői

SZJA előleg	Munkáltató, kifizető	Követő hó, negyedév 12-e
SZJA adó	Kifizető Magánszemély Egyébként	Követő hó 12-e Május 20. Február 25.
ÁFA	Havi bevallóknál Negyedéves bevall. Éves bevallóknál <i>Külön kérelemre</i>	Követő hó 20-ig Követő negyedév 20-ig Február 25-ig <i>Tárgydőszakot követő 5-20</i>
Társasági adó előleg	Ha az adó > 5 mFt. Egyébként Kiegészítés várható évesre	Havonta 20-ig Negyedévet követő 20-ig December 20-ig
Társasági adó	Rendezés	Május 31-ig
Osztalék	Előleg Adó visszaigénylés	Levonást követő 12-ig Követő év május 31-től
<i>Fogyasztási, Jövedéki adó</i>	Előleg Adó <i>Kivételes esetben</i>	Tárgyhó 25-ig Tárgyhót követő 20-ig <i>Tárgyhót követő második hó 20-ig</i>

Járulékok és helyi adók fizetési határidői

Szociális hozzájárulási adó, járulékok, osztalékadó	Fizetésre kötelezett: munkáltató, kifizető egyéni vállalkozó	Összegtől függően tárgyhót követő 12-ig vagy negyedévet követő 12-ig
Rehabilitációs hozzájárulás	Fizetésre kötelezett: munkáltató	Előleg: negyedévet követő hó 20-ig Adó: Követő év február 25.
Munkaadói, munkavállaló járulék		Tárgyhót követő hó 20-ig
Helyi adók		Március 15., szeptember 15.
Kommunális adó, iparüzésiadó-kiegészítés, innovációs járulék		December 20-ig, adófizetés május 31-ig
Szakképzési hozzájárulás		Követő év március 31-ig
Nemzeti kulturális járulék		Negyedévet követő 20-ig
Játékadó, kereskedelmi adó		Tárgyhót követő 20-ig

Bizonylatok, könyvvezetés, nyilvántartás

- A számviteli, illetve analitikus nyilvántartásokat úgy kell kiállítani és vezetni, hogy az adóalap, az adóösszeg, mentesség, kedvezmény, támogatás, bevallás megállapítására, ellenőrzésére alkalmas legyen

Kiállítás

- Értékesítés
- Kifizetés
- Végkielégítésről igazolás
- TB szerv fizetett ellátásról igazolás
- Az igazolásokat a jövedelemszerzéskor, de legkésőbb január 31-ig kell kiadni
- A kifizetésekről nyilvántartást kell vezetni

Megőrzés

- Bejelentett helyen
- Felhívásra 3 munkanapon belül be kell mutatni
- Időben: 5 évig
- NAV engedélyével a bizonylat elektronikus úton is megőrizhető
- Az osztalék kifizetésekor kiállított igazolásnak tartalmaznia kell a kifizetés évét is

Nyilvántartási kötelezettség

Kinek	Mit
SZJA alá tartozók (önálló magánszemély, egyéni vállalkozó, árbevétele 50 mFt alatt)	Pénztárkönyv, vagy naplófőkönyv + részletező nyilvántartások
Östermelő, vagy elfogadja a diktált ktg. átalányt, átalányadós egyéni vállalkozó	Csak bevételi nyilvántartás

Pénztárkönyv sémája

I. Bevételek

1. Adó alapjába beszámító bevételek
2. Fizetendő ÁFA
3. A jövedelem kiszámításánál figyelembe nem veendő bevételek

Pénztárkönyv sémája

II. Kiadások

1. *Költségként elszámolható kiadások*
 - a. Anyag- és árubeszerzés
 - b. Alkalmazottak bére és közterhei
 - c. Vállalkozói kivét
 - d. Egyéb költségként elszámolható kiadás
2. *Költségként el nem számolható kiadások*
 - a. Beruházási költség
 - b. Levonható ÁFA
 - c. Egyéb, költségként el nem számolható kiadás

Részletező nyilvántartások

- Vevőkkel szembeni követelések nyilvántartása
- Szállítókkal szembeni tartozások nyilvántartása
- Tárgyi eszközök, nem anyagi javak nyilvántartása
- Beruházási és felújítási költségnyilvántartás
- Értékpapírok, értékpapírokra vonatkozó jogok nyilvántartása
- Munkabérek, más személyi jellegű kifizetések, vállalkozói kivét nyilvántartása
- Gépjármű-használati nyilvántartás (Útnyilvántartás)

Részletező nyilvántartások

- Hitelbe vagy bizományba történő értékesítésre átadott, átvett áruk nyilvántartása
- Egyéb követelések és kötelezettségek nyilvántartása
- Selejtezési nyilvántartás
- Alkalmi foglalkoztatás nyilvántartás
- Leltár
- Alvállalkozói nyilvántartás
- Szigorú számadású nyomtatványok nyilvántartása

Adatszolgáltatási kötelezettség

- Az adóalanyokon kívül mások is szolgáltatnak adatokat az adóhatóság számára
- Ezen adatszolgáltatások elsősorban azt szolgálják, hogy a magánszemélyek jövedelmeiről az adóhivatal több forrásból is információkat nyerjen
 - Egyrészt a magánszemély adóbevallásából
 - Másrészt a kifizetők adatszolgáltatásából
- Így a **több forrásból származó adatok mint kontroll adatok** állnak az adóhatóság rendelkezésre, és biztosítják, hogy a magánszemély jövedelméről az adóhatóság teljes képet kapjon.

Adatszolgáltatási kötelezettség

- Kifizető – a levont adóelőlegről, adóról.
- Munkáltató – a levont adóelőlegről és járulékokról.
- Biztosítóintézet – nyugdíjbiztosítás alapján folyósított nyugdíjszolgáltatásról.
- Ingatlanügyi hatóság – illetékkiszabáshoz szükséges adatokról.
- Hitelintézet – pénzforgalmi számla megnyitásáról és megszűnéséről.
- Befektetési szolgáltató – értékpapír adásvételekről (osztalék- és árfolyamnyereség adójának kiszámolásához).
- Jegyző – jövedéki termékárusítási engedély kiadásáról.
- A nyugdíjat, rehabilitációs járadékot folyósító szerv a kifizetésekről.
- Hatósági adatszolgáltatás
- Állami foglalkoztatási szerv adatszolgáltatása a kifizetett juttatásokról.
- Adókedvezményre jogosító igazolást kiállító szerv az adókedvezményekről.
- Nyomtatványforgalmazó – a megvásárolt számlatömbökről.
- Költségvetési támogatás igénybevételére jogosító igazolás kiállítója.

Adatszolgáltatási kötelezettség

- Hatósági adatszolgáltatás:
 - Engedélyt kiadó hatóság – az épületek kiadott használatbavételi engedélyéről, illetve a forgalomba helyezett és abból kivont gépjárművek adatairól.
 - Közúti közlekedési nyilvántartási szerv, a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szerv a jogi és magánszemélyek birtokában január 1-jén lévő járművekről.
 - Meghatározott új közlekedési eszköz értékesítését végző adózó a forgalomba helyezett gépjárművekről.
 - Járási hivatal, illetve vámhatóság az importált járművek „E” jelű rendszámáról és próbaüzemű „P” rendszámáról.
 - KEKKH adatszolgáltatás az ügyfélkaput nyitó vagy megszüntető személyekről.
 - Kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási kötvényeket nyilvántartó szerv a felelősségbiztosításokról.

Adózó jogai

- Iratbetekintési jog
- Önellenőrzési jog

Iratbetekintés

- Az adózó minden olyan iratba betekinthez és arról másolatot kérhet, készíthet, amely jogának érvényesítéséhez és kötelezettségei teljesítéséhez szükséges.
- Az adózó iratbetekintési joga korlátozható, ha valószínűsíthető, hogy azok tartalmának megismerése a későbbi ellenőrzést megghiúsítaná.
 - Például ha az adóhatóság a megállapításában javasolja további adónemek vizsgálatát.

Iratbetekintés

- Az adózó nem tekinthet be a következő iratokba:
 - Az adóhatóság belső levelezésébe
 - Határozattervezetbe
 - Tanú vagy más, az eljárásban részt vevő személyazonosító adatait tartalmazó iratba
 - Abba az iratba, amely más személyről adótitkot tartalmaz
 - Minősített adatot (belső szabályozás által bizalmasan kezelt adat) vagy törvény által védett adatot tartalmazó iratba

Önellenőrzés

- Önadózás esetében az adózó jogosult arra, hogy **utólag az adóbevallását módosíthassa**.
- Ezzel a jogával azonban alapesetben csak addig élhet, **amíg** a módosítani szándékolt időszakra, illetve adónemre vonatkozóan **adóellenőrzés nem indul ellene**.
- Ha az adózó az önellenőrzéssel készült bevallásában többletadó fizetését állapítja meg, akkor **az adóhiány megfizetése mellett önellenőrzési pótlékot is fizetnie kell**.
- Ha neki jár adóvisszatérítés, **kamatra igényt az adóhatósággal szemben nem érvényesíthet**.

Önellenőrzés

- Önellenőrzéssel csak azt az adót, költségvetési támogatást lehet helyesbíteni, amely helyesbítésének összege
 - a magánszemély személyi jövedelemadója, egészségügyi hozzájárulása és a helyi adó esetében a 100 Ft-ot,
 - Minden más esetben az 1000 Ft-ot, meghaladja.
- Az összeghatárokat adónként és bevallási időszakonként külön-külön kell figyelembe venni.

Az önellenőrzés menete

- A tévedés feltárása és annak nyilvántartásba vétele
- Az eredetileg tévesen bevallott adó (kötségvetési támogatás) megállapítása
- A megállapított adó (jogosulatlanul igénybe vett költségvetési támogatás) bevallása, illetve a költségvetési támogatás (adó) igénylése
- A bevallással egyidejűleg az esetleges pótlólagos fizetési kötelezettség teljesítése

Az önellenőrzés nem alkalmazható

- Nincsen helye önellenőrzésnek, ha az adózó az adóról egyáltalán **nem nyújtott be adóbevallást**.
- Az önellenőrzés korlátja az is, hogy az **ellenőrzés megkezdésétől** a vizsgálat alá vont adó és költségvetési támogatás – a vizsgált időszak tekintetében – önellenőrzéssel nem helyesbíthető.
- Az adóhatóság által **utólag megállapított adót, költségvetési támogatást** az adózó nem helyesbítheti. Az adóhatóság által megállapított jogsértések és jogkövetkezmények „visszakorrigálására” nincsen lehetőség.
- Nincsen helye önellenőrzésnek, ha az adózó az adóbevallás, a költségvetési támogatás igénylése során nem – rendszerint ténybeli – tévedést követett el, hanem a körülmények rossz mérlegelése vagy egyéb ok miatt nem használt ki valamely nyitva álló lehetőséget.
- Nincs helye ezért önellenőrzésnek, ha az adózó a törvényben megengedett **választási lehetőséggel jogszerűen élt, és ezt az önellenőrzéssel változtatná meg**.
- Nincs jogszabályi lehetőség arra, hogy az adózó a bevallásának olyan adatát helyesbítse önellenőrzéssel, amely **nincs közvetlen hatással sem az adó alapjára, sem annak összegére**.
- Nincs helye önellenőrzésnek az **adó megállapításához való jog elévülése esetén**.

Adóhatóság és feladatai

Adóhatóság feladatai – Az adót...

- Nyilvántartja
- Megállapítja
- Beszedi
- Végrehajtja
- Támogatást kiutalja
- Ellenőríz
- Számlát vezet
- Nyomtatványt biztosít
- Adóvisszatérítést kiutal

Kormányzattal szembeni kötelezettségek

- Az adóhivatal gondoskodjon azoknak az adóbevételeknek a beszedéséről, melyeket a kormányzat a költségvetési törvényben betervezett.
- Az adóhivatalnak gondoskodni kell a kintlévőségei (bevallott, de be nem fizetett adó, illetve adóellenőrzés során feltárt adóhiány, bírságok) behajtásáról is.
- Az adóhivatal működésének hatékonynak kell lennie, azaz az egyes adónemek esetében a beszedésre fordított ráfordításoknak arányban kell lenniük a beszedett adóbevétellel.

Adózókkal szembeni kötelezettségek

- Az adóhivatalnak törvényesen és szakszerűen kell eljárnia, az adózó jogainak tiszteletben tartása mellett.
- Tilos az adózók között állampolgárság szerint megkülönböztetést tennie (diszkriminációmentesség).
- Az adóhatóság köteles az adózókkal szemben méltányosan eljárni.
 - Ebbe beletartozik például, hogy adóellenőrzés esetében, ha az adózó akadályoztatva van – kérheti az adóellenőrzés maximum 60 nappal történő elhalasztását. Az ellenőrzés lefolytatásánál az adózó személyesen jelen lehet, és megfelelő képviselőről is gondoskodhat.
- Az adóhatóságnak minden tájékoztatást meg kell adnia ahhoz, hogy az adózó a törvényeket betarthassa.
 - Ennek érdekében a NAV egy honlapot működtet (<http://www.nav.gov.hu/>), amelyen keresztül az adózó több fontos szolgáltatást is el tud érni.

Az Európai Unió társszerveivel szembeni kötelezettségek

- Szervezete: Kapcsolattartó Közigazgatási Szerv
- Feladatai:
 - adatok átadása, melyek adók megállapításához szükségesek
 - behajtási jogsegély
 - kézbesítés
 - adatkérés
- Általános elvek
 - más államot érintő adót forintban szedik be
 - behajtás költségei a behajtó államot terhelik (kivéve a megalapozatlan ktg)
 - behajtás ellen jogorvoslat – magyar bíróság előtt
 - elévülés – magyar jog szerint

Adóigazgatási eljárás

- Az adóigazgatási eljárás azon feltérési eljárások, ellenőrzési módszerek, nyilvántartások, valamint jogkövetkezmények összességét jelenti, amellyel az adóhatóság biztosítja az adózók jogkövetési magatartását és a költségvetés bevételi igényének kielégítését.
- Fontosabb adóigazgatási eljárások:
 - Adóhatósági igazolás kiállítása
 - Ellenőrzés
 - Szankcionálás

Adóhatósági igazolás kiállítása

- Az adóhatósági igazolást (**adóigazolást**) az adóhatóság hatáskörében eljárva a nyilvántartásában szereplő adatok alapján, a kiállítás napján fennálló állapotnak megfelelő, az adózó által kért és a jogszabályban előírt adattartalommal állítja ki.
- Fajtái:
 - Adóigazolás
 - Általános
 - Nemleges
 - Köztartozásmentes adózói minőségről szóló
 - Jövedelemigazolás
 - Illetőségigazolás

Adóhatósági igazolás fajtái

- **Általános adóigazolás**
 - Tartalmazza az adózónak:
 - Az adó- és vámhatóságnál fennálló adótartozását vagy annak hiányát
 - A behajthatatlanság címén nyilvántartott, de el nem évült adótartozást
 - A kiállítás napjáig előírt valamely adónemre vonatkozó bevallási és adófizetési kötelezettség elmulasztását
 - A végrehajtásra vagy visszatartásra átadott köztartozásokat
- **Nemleges adóigazolás**
 - Igazolja, hogy az adózónak az adó- és vámhatóságnál nyilvántartott:
 - Adótartozása nincs
 - Végrehajtásra vagy visszatartásra átadott köztartozása nincs
- **Köztartozásmentes adózói minőségről szóló igazolás**
 - A köztartozásmentes adózói minőségről szóló igazolás igazolja, hogy az adózó a köztartozásmentes adózói adatbázisba történő felvétel feltételeinek megfelelően köztartozásmentes adózónak minősül

Adóhatósági igazolás fajtái

- **Jövedelemigazolás**

- Adóévenként tartalmazza az adózó által bevallott, valamint a munkáltató, az utólagos adómegállapítás során megállapított jövedelmeket összevont és elkülönülten adózó jövedelembontásban.

- **Illetőségigazolás**

- A belföldi illetőségű adózóknak (magánszemélyek vagy vállalkozások) az adóhatóság belföldi illetőségükről illetőségigazolást állít ki, mely tartalmazza:
 - A nevet vagy elnevezést
 - A lakhelyet/tartózkodási helyet vagy székhelyet
 - Az adóazonosító jelet vagy adószámot

Az adóellenőrzés

- Adóellenőrzés során az adóhivatal munkatársai az adózó által beadott bevallások valódiságát, az adózó bizonylati fegyelmét, illetve a bizonylatok hitelességét és a bizonylatokkal alátámasztott gazdasági esemény megtörténtét, valódiságát, valamint a számviteli és adótörvényeknek való megfelelését vizsgálják.
- Az ellenőrzés fajtái a következők:
 - Beadott bevallások utólagos ellenőrzése (általában az adóhatóság hivatali helyiségében).
 - Ellenőrzéssel lezárult időszakra vonatkozó ismételt ellenőrzés.
 - Helyszíni ellenőrzés (8–20 óra között) – az adózó által tárolt iratok ellenőrzése.
 - Próbavásárlás (számlaadás ellenőrzésére).
 - Próbagyártás (a gyártás jövedelemtartalmának megbecslésére).
 - Mintavétel.
 - Leltár felvétele.
 - Adóköteles tevékenységben részt vevők személyazonosságának és alkalmazásuk vizsgálata.
 - Felvilágosítás, nyilatkozatkérés.
 - Vagyonnyilatkozat tétele.

Az adóellenőrzés folyamata

- Az adóellenőrzés folyamata:
 - Az értesítés kiküldése
 - A megbízólevél aláírása
 - A tényleges ellenőrzés megkezdése
 - Az ellenőrzés lezárása a jegyzőkönyv meghozatala
 - Határozat elkészítése
- Jogorvoslati lehetőségek
 - Fellebbezés:
 - Adóhivatal (első-, másodfok)
 - Bíróság (első-, másodfok)
 - A NAV álláspontját bizonyítékokkal kell cáfolni! Be kell nyújtani minden olyan dokumentumot, szerződést, e-mailt, levelezést és nyilatkozatot, ami az adózót igazolja!

Ellenőrzés megindítása

- Az ellenőrzés az erről szóló megbízólevél kézbesítésétől kezdődik (kiv. próbavásárlás)
- Ellenőrzést igazolvánnyal és megbízó levéllel rendelkező képviselő végzi (adóellenőr)
- Helyszíni ellenőrzés – adózó jelenlétében
- Adatgyűjtés – adózó alkalmazottja
- Próbavásárlás – értékesítő

Ellenőrzési határidők

- Ellenőrzés időtartama – 30 nap
- Indokolt kérelemre – 90-120 nappal hosszabbodhat
- Felszámolás, ill. végelszámolás esetén – 60 nap
(egyszerűsített felszámolás ill. végelszámolás esetén 45 nap)
- Bevallás utólagos ellenőrzése – 90 nap (3000 legnagyobb adózó – 120 nap)
- Helyszíni ellenőrzés: önálló tevékenységet folytató adózónál munkaidőben, más személynél napközben 8-20 óra között

Jogi szankciók

- Ha valaki a fenti adózással összefüggő kötelezettségeit nem vagy nem a jogszabályban meghatározott módon teljesíti, szankcionálható.
- Az alábbi jogkövetkezmények róhatók ki:
 - **Késedelmi pótlék:** Az adózó késedelmi pótlék fizetésére kötelezett az adó késedelmes megfizetése, a költségvetési támogatás esedékesség előtt történő igénybevétele esetén.
 - **Önellenőrzési pótlék:** Ha az adózó az adót, költségvetési támogatást az önellenőrzésre vonatkozó rendelkezések szerint helyesbíti, önellenőrzési pótléket fizet.
 - **Adóbírság:** Adóhiány esetén fizetendő jogkövetkezmény.
 - **Mulasztási bírság:** Bejelentési, adatszolgáltatási kötelezettségét nem teljesíti, adóköteles tevékenységet adószám hiányában folytat, bizonylatok kiállítását, nyilvántartások vezetését elmulasztja, be nem jelentett alkalmazottat foglalkoztat, iratmegőrzési kötelezettségének nem tesz eleget, fennálló köztartozásáról valótlán tartalmú nyilatkozatot tesz.

Az ellenőrzés jogkövetkezményei

<u>Késedelmi pótlék</u>	<u>Önellenőrzési pótlék</u>	<u>Adóbírság</u>	<u>Mulasztási bírság</u>
Jegybanki alapkamat kétszerese.	A bevallott és a helyesbített adó különbsége után. Késedelmi pótlék 50%-a , ismételt önellenőrzés esetén 75%-a ha nincs pótlólagos adófizetés, akkor max. 1000 Ft , illetve 5000 Ft .	Adóhiány 50%-a . Ha az adóhiány a bevétel eltitkolásával, a bizonylatok, könyvek, nyilvántartások meghamisításával, megsemmisítésével függ össze, akkor az adóbírság mértéke az adóhiány 200%-a .	Magánszemély adózó max. 200 e Ft -ig, más adózó 500 e Ft -ig.
Adófizetés késedelme	Önellenőrzés	Adóhiány esetén	Bevallást késedelmesen, hibásan, valótlan adatokkal, hiányosan teljesíti, de a hatósági felszólítás előtt

Mulasztási bírság különféle esetei

Az adózó 1 millió Ft-ig terjedő bírsággal sújtható:

- A számla-, egyszerűsített számla-, nyugtakibocsátási kötelezettségét elmulasztja,
- A számlát, egyszerűsített számlát, nyugtát nem a tényleges ellenértékről bocsátja ki,
- Be nem jelentett alkalmazottat foglalkoztat vagy foglalkoztatott

Mulasztási bírság

- Számlaadási kötelezettség elmulasztása esetén az alkalmazott, képviselő vagy magánszemély felelőssége is megállapítható → 10 – 50 e Ft, valamint a közvetlen vezető → (500 e Ft-megszűnt)
- Be nem jelentett alkalmazott foglalkoztatása → aki nem jelentette be és annak közvetlen vezetője → (500 e Ft/ be nem jelentett alkalmazott-megszűnt)

Mulasztási bírság

Fizetendő adóelőleget nem egészítette ki	Különbözet után 20%
Adólevonási kötelezettség elmulasztása	Késedelmi pótlék + 50% mulasztási bírság
Bejelentési kötelezettség elmulasztása, nem ad számlát, bizonylatok, nyilvántartások hiánya, valótlan nyilatkozat	Magánszemély 200 e Ft-ig, más adózó 500 e Ft-ig
Szokásos piaci ár meghatározásával összefüggő nyilvántartási kötelezettség, iratmegőrzési kötelezettség megsértése	2 millió Ft-ig terjedő bírsággal sújtható
Illetékfizetési kötelezettségének nem tesz eleget	Illeték 100%-ig, de legfeljebb 100 e Ft-ig

Mulasztási bírság

Hibásan benyújtott bevallás	Magánszemély 20 e, más adózó 100 e Ft-ig
Egyéb kötelezettségszegés	Magánszemély 50 ezer, más adózó 100 ezer Ft-ig
Számlatartási kötelezettség megsértése	Áru ill. szolgáltatás forgalmi értékének 20%-áig
Igazolatlan eredetű áru forgalmazása	Áru forgalmi értékének 40%-ig terjedő bírság, (de minimum 10 e Ft→megszűnt)
Bankszámlanyitásra kötelezett adózók közötti, 1,5 millió Ft-ot meghaladó kézpénzes teljesítés	Az összeghatárt túllépő kifizetés értékének 20%-a

Az adózó jogai és kötelezettségei az ellenőrzési eljárásban

- Jogok:
 - ellenőrző személy igazolása
 - ellenőrzésnél jelenlét
 - megfelelő képviselet
 - ellenőrzési iratokba betekintés, felvilágosítás kérése
 - észrevétel tétele
 - igazát bizonyítani
- Köteleles:
 - Együttműködni az adóhatóság képviselőjével
 - Ellenőrzés feltételeit biztosítani
 - Adómentesség / kedvezmény → bizonyítani